

ОСОБЛИВОСТІ КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕНЬ СУБ'ЄКТІВ ВНУТРІШНЬО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЗАКОННОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Петро Петрович КУЗЬМІН,

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Важливим суб'єктом забезпечення дисципліни та законності в діяльності Національної поліції є власне внутрішні структурні органи та підрозділи. Національна поліція з метою організації своєї діяльності: забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції, порушень законності, службової дисципліни і контроль за їх реалізацією в центральному органі управління Національної поліції, територіальних органах, на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, що належать до сфери її управління; здійснює добір кадрів для центрального органу управління Національної поліції та на керівні посади територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів, підприємств, установ, закладів та організацій, що належать до сфери її управління, формує кадровий резерв на відповідні посади; контролює діяльність територіальних органів Національної поліції, підприємств, установ, закладів та організацій, що належать до сфери її управління; забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, захисту інформації з обмеженим доступом, контроль за їх збереженням у Національній поліції, на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, що належать до сфери її управління [0]. Одну із ключових ролей у забезпеченні законності та дисципліни у системі органів поліції відводиться звичайно ж Керівнику Національної поліції, який: очолює поліцію та здійснює керівництво її діяльністю, забезпечує виконання покладених на неї завдань; у межах компетенції організовує та контролює виконання поліцією Конституції та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, а також наказів і доручень Міністра внутрішніх справ України з питань, що належать до сфери діяльності поліції; вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони та захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання поліцейських послуг; представляє у визначеному порядку поліцію у відносинах з іншими органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, іншими організаціями в Україні та за кордоном; звітує перед Міністром внутрішніх справ України про виконання покладених

на поліцію завдань і повноважень; розподіляє обов'язки між своїми заступниками; підписує накази поліції; скасовує повністю чи в окремій частині акти територіальних органів поліції; у межах повноважень надає доручення, обов'язкові для виконання поліцейськими, державними службовцями і працівниками поліції; затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату поліції; приймає на службу та звільняє зі служби, призначає та звільняє з посад поліцейських відповідно до положень цього Закону; тощо [0; 0]. На територіальному рівні основною посадовою особою, яка є відповідальною за дисципліну та законність, є керівник відповідного територіального органу поліції.

Особливе місце у системі органів поліції в частині досліджуваного забезпечення займає Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України. Діяльність цього органу поліції спрямована на здійснення внутрішнього контролю та забезпечення власної безпеки органів поліції і полягає у виконанні комплексу правових, організаційних та практичних заходів, спрямованих на виявлення, запобігання, попередження та припинення фактів порушення поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками Національної поліції України вимог законодавства України при виконанні службових обов'язків, фактів протиправного перешкоджання службовим особам поліції у виконанні покладених на них завдань та повноважень, а також виявлення та усунення інших чинників, які негативно впливають на діяльність поліції [0]. До предмету відання цього департаменту належать такі питання як: виявлення фактів втягнення поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції у злочинну діяльність, здійснення профілактичних заходів стосовно них, а за наявності достатніх законних підстав документування вказаних протиправних дій; здійснення в межах компетенції організаційних та практичних заходів щодо реалізації та дотримання вимог антикорупційного законодавства України; запобігання, виявлення, попередження і припинення фактів здійснення (або фактів сприяння, підбурювання чи терпимого ставлення) поліцейськими будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання; здійснення в межах компетенції заходів щодо запобігання та припинення фактів вчинення поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції дій з надання будь-яких привілеїв або встановлення обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовною або іншими ознаками; координація та проведення заходів щодо протидії фактам поширення завідомо неправдивих відомостей, які дискредитують посадових осіб, а також діяльність Національної поліції України та ін. [0]. Задля ефективної роботи за цими питаннями, Департамент внутрішньої безпеки наділений відповідними повноваженнями, а саме: перевіряти дотримання законності та вимог антикорупційного законодавства України в Національній поліції України;

отримувати в структурних підрозділах центрального органу управління поліції, територіальних (у тому числі міжрегіональних) органах поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділах (інформацію щодо їх дислокації, розташування адміністративних приміщень, кількості особового складу та забезпеченості матеріально-технічним оснащенням, а також відомості про особовий склад та іншу інформацію, необхідну для здійснення оперативного обслуговування цих органів (підрозділів) поліції відповідно до законодавства України; здійснювати перевірки за фактами скоєння поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, дисциплінарних проступків; у межах компетенції, відповідно до законодавства України вносити пропозиції щодо притягнення до відповідальності поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції; відповідно до законодавства України викликати та опитувати поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції під час проведення перевірок організації службової діяльності в системі Національної поліції України, у тому числі за дорученням слідчого чи прокурора; отримувати в системі Національної поліції України відомості, необхідні для проведення перевірки інформації щодо кримінальних, у тому числі корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, вчинених поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції [0].

Вище викладене досить красномовно свідчить про те, що саме до компетенції органів і посадових осіб в середині самого відомства (тобто в середині системи Національної поліції) належить більшість питань і повноважень щодо безпосереднього управлінського впливу на службову дисципліну та законність в діяльності Національної поліції. Внутрішній контроль і координація, кадрова робота, заохочення та дисциплінарні провадження дають можливість посадовим особам керівного складу поліції, а також спеціально уповноваженим органам у їх системі, оперативно реагувати безпосередньо на прояви протизаконної, недисциплінованої, неетичної поведінки з боку поліцейських і вживати відповідні правові, управлінські, виховні та ін. заходи, спрямовані на усунення наявних порушень і відхилень, притягнення винних у їх вчиненні осіб до відповідальності, зміцнення службової дисципліни. Також у компетенції Національної поліції (в особі її органів і посадових осіб) знаходиться ряд повноважень та інструментів, які орієнтовані на мотивацію та стимулювання поліцейських до відповідальної, високопрофесійної, етичної службової діяльності, що є дуже важливим для досягнення і підтримки високого рівня ефективності досліджуваного забезпечення та належного іміджу поліції.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова КМУ від 28.10.2015 р. № 877 / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

3. Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України: затверджене наказом МВС від 09 листопада 2015 року № 83 (у редакції наказу Національної поліції України від 31.07.2019 №765). URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Zapobigannia_korupcii/Departament_vnutrisnoi_bezbeky/Polojenya_DVB_.pdf